

See maagiline jaanituli...

Sel aastal sai siitkandi rahvas lustida lausa mitmel jaanipeol. Kui aastaid torises vallarahvas, et Ülenurme pargis enam jaanituld ei tehta, siis sedapuhku pakkus Eesti Põllumajandusmuuseum välja alternatiivse jaanipeo n.ö jaanireedel. 22.juunil kutsuti peolisi kokku lähemalt ja kaugemalt, muuseumi kõik näitused olid avatud, huvilised said meisterdada saunavihta, se pistada grillvarrast, voolida puukulpi, katsetada kartuli-trükki, valmistada-maitsta koorekomme... Rahvast liikus territooriumil ohtrasti, siinsete tegemiste vastu tunti huvi ja pidevas muutumises asutus pakkus ilmselt paljudele uusi üllatusi.

Kui laudahoone katuse taha vajuva päikese heidetud vari areeni tsementplatsi enam-vähem pooleks mõõtis, andis õhtujuht Kaarel Tuvike kokkutulnuile teada kontserdi algusest. Kihnust oli kohal väsimatu Virve ja tema pereansambel, hoogsalt lõi kaasa Audru Jõelaevanduse Punt, folkloorirühm Haavikuemandad kutsus rahvastki tantsu tատստա, lastele pakuti päris oma tantsupooltundi, aga pisikesed pidulised sõelused varmasti ka hiljem tantsijate vahel – oligi tõeline perepidu, suured ja väiksed üheskoos ning rõõmsad. Jaanituli lõomas eemal lõkkeplatsil ja rahvast oli kogu areen piri-pardani täis. Oli tõeliselt rahvarohke folklooripidu, esinejad tundusid kõigile meeldivat ja pealegi lubas ilmajaam järgmiseks päevaks laussadu ning mitmed peolised tunnistasid, et tahtsid ikka ilusa-ilma-jaanipidu. Muuseumi perenaine Merli Sild tunnistas muigelsui, et temal sai sedapuhku Taevataadiga vettpidav leping sõlmitud.

Ehedat laulu ja tantsulusti vallarahva jaanitulel Reolas

Jaanilaupäev on ikka üllatanud meid vihma, vikerkaare või tugeva tuulega, nii ka sel aastal. Kultuurimaja toimekal meeskonnal tuli otsustada, kas ehitada jaanipeoks lava õue või ehitada olemasolev lava kultuurimajas. Kuna taevast jäi ühtlaselt halliks, vihma endiselt sadas ja arvestades taidlejate, pillimeeste ja külaliste soove otsustati pidutseda kultuurimajas.

Kontsert algas tantsuga „Oige ja vasemba“, mida tantsisid Reola naisrahvatantsurühm ja memmede tantsurühm. Silmailu ja hingestatust pakkus publikule naisrühma „Rätitants“. Ehedat laulu ja tantsulusti jagus memmede laulu- ja tantsurühmal kogu kontserdi vältel. Rahvalike viiulipaladega astus üles Gerda Peda. Ei puudunud ka jaaniüllatus! Õhtujuht kutsus lavale „KannelAnne ja sõbrad“. Esimaks astus rahva ette omavalmistatud väikekandlega Anne Oona, kaasas sõbrad ansamblist „So-Le“. Anne eestlaulmisel lauldi rahvalaulustili laule, mida kuulajad vaimustunult vastu võtsid.

Ja oligi aeg mängudeks, mida põnevusega

oodati. Mängu- ja õhtujuht Tarmo Lamp, kes on saanud lausa kohaliku rahva lemmikuks, oskab publikut kaasata uutele ja põnevatele mängudele. Mänge ja mängijaid jagus terveks õhtuks. Lustisid nii lapsed kui täiskasvanud.

Õige ja värvika jaanitunde annab sellel maagilisel õhtul jaanituli. Presidendi süüdatud võidutule tõi Tartu maakaitsepeaval Ülenurme valda abivalavanem Haljand Kaasik. Reolas süütasid jaanitule kõige vanem ja kõige noorem piduline. Valgus, mis pargist kaugelt helendas, kutsus rahva tantsule. Laval ootas ansambel „Nukker Kukeke“.

Suur tänu Ülenurme Vallavalitsusele, kõikidele esinejatele ja ringijuhidele, jaanilõkke meistritele firmast „Ülenurme Teed“ (jaanilaupäeval süüdatud lõke hõõgus veel jaanipäevalgi), OÜ-le „Olme“, OÜ-le Xell Light, turvafirmale AS G4S – nende panus on jaanipeo korraldamisel hindamatu.

SILVI NEPS,
kultuurimaja juhataja

Kui Reolas jaanituli süüdatud ja peolised üle vaadatud, läks ilmselt mitmeski paigas lokaalse tähtsusega jaanipidu veel edasi. Ka meie külatunumal põles pisike jaanilõke. Naabrimees tassis hanguga varem maha püगतud ja hunnikusse tassitud hekilatruv lõkkeks, uued tulelised tõi kes puid, kes salatit-šašlõkki. „Fix“ laulis raadiost iga natukese aja tagant „Jaanipäeval rinnuni on rohi“, lasime meiega spontaanset laulu, tegime tsipake tantsugi – hea ja kogukondlik tunne oli, põu paisus rõõmust hääde naabrite üle ja mõnuses ühtehoiutundes. Raudteeheki kõrged kased kohisesid niiske jaaniöö tujukas tuules, lõkkeleek viskles ning tantsiskles öösinise taeva taustal – Eestimaa mitmepalgeline suvi oli alanud. Naabrite valge hobo

oli kõhu tervistavat jaanikuu rohtu täis nolinud ja tukkan kuskil – ootas ehk printsi, kes tema seljas unelmate neidise juurde ratsutada sooviks... Võimalik, et kusagil korjas keegi seitset sorti lillesid ja poetas neid salakesi padja alla; võimalik, et keegi seedis sel ööl soolast silgukõhutäit ja ootas oma unenägudes hella hingega vastassoosindajat, kes kopsikuga janusele juua ulataks ja hiljem kosjaviinadega kambris astuks... Meie rahva folkloor on täis imelisi uskumisi, mis selle ööga ajast aega kaasas käinud.

Oli ilus öö, algas kaunis suveaeg – ja kohekohe tulevad ju jõulud ja siis jälle uus jaanipäev. *Carpe diem* (kasuta päeva) – nõnda soovitas Horatius oma oodis.

MAIRE HENNO

VISSI	
Unta	Nõgiaru
Sassi	Keeri
Nõgiaru	Meeri
Illi	Voika
Vissi	Külaaseme
Keeri	Külitse
Meeri	Vissi
Voika	Unta
Kääni	Illi
Laguja	Sassi
Külaaseme	Ketneri
Külitse	Laguja
Etsaste	Kääni
Ketneri	Etsaste
Enno	Enno
Rõhu	Tamsa
Luke	Altmäe
Kolga	Luke
Tamsa	Pangodi
Pangodi	Unipiha
Unipiha	Rõhu
Alamaa	Kolga
Järste	Alamaa
Altmäe	Järste

X Nõo
kihelkonnamängud

4. augustil Vissi külas
Vapramäe maastikukaitsealal

kell 12.00 algab Nõo
kihelkonna alale jäävate külade
sportlikud jõukatsumised

kell 17.00 algab Vapramäe
kaunis poduses
kultuuriprogramm, mille lõpetab
südaööni kestev simman!

Meeldetuletus

Ülenurme Vallavolikogu 22.mai 2007.a määrusega nr 13 on kinnitatud Ülenurme valla heakorraeeskiri.

Heakorraeeskirja § 4.

Kinnistu ja ehitise omaniku kohustused heakorra tagamisel (1). Kinnistu ja ehitise omanik on kohustatud

- 1) hoidma korras oma kinnistu ja kinnistu piirdeaia ning rakendama meetmeid talle kuuluva kinnistu reostamise ja risustamise vältimiseks;
- 2) hoidma korras hoone fassaadi ja sinna juurde kuuluvad elemendid st fassaadieleemendid peavad olema terved ning vastavuses kinnitatud ehitusprojektiga;
- 3) teostama heakorratõid kinnistuga või ehitisega külgneval puhastusalal;
- 4) regulaarselt puhastama ja hoidma korras sadeveekraavid ning truubid, kui eelnimetatud jäävad tema puhastusala või kinnistu piirsesse;
- 5) tegema umbrohutõrjet, niitma muru ja heina (lubatud maksimaalne kõrgus 20 cm), pügama hekki, korraldama pöösaste ja puukoste kärpimist, mis kasvavad väljapoole kinnistu piire ja varjavad liikluskäike, takistavad jalakäija või sõiduki liiklust. Kasutuselt väljas olevad põllumaad tuleb niita kaks korda aastas, 15. juuniks ja 30. septembriks (muudetud 26.06.2008).

Heakorraeeskirja mittetäitmisele järgneb karistus kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse paragrahvis 66 (1) sätestatud korras. Heakorra- ja kaevetööde eeskirjade rikkumise või koormise täitmata jätmise eest karistatakse rahaträhviga kuni 100 trahviühikut.

Jardini Aianduskeskus Össu külas (Märjal) kutsub kõiki ümbruskonna inimesi **13.juulil algusega kell 12.00** aianduslasele tasuta teemapäevale. Spetsialistid räägivad, kuidas alustada iluaia loomist väikeste sammude haaval ning sealt järk-järgult edasi liikuda. Millised taimed sobivad näiteks lemmikloomapidaja aeda, et tulemus rõõmustaks nii väikest sõpra kui ka aia omanikku? Täiendava info saamiseks ja registreerimiseks järgige meid Facebooki vahendusel www.facebook.com/JardinLilled või kirjutage kaisa@jardinlilled.ee.

KAISA ILVES, OÜ Jardin arendusjuht
tel 568 33444

JUULIKUU EESTI PÕLLUMAJANDUSMUUSEUMIS

7.–8. juulil taimedest marjakorvikete punumine

14.–15. juulil puutööd naistele. Valmistame praktilised puidust köögitarvikud, moosilusikad, pannilabadad, lõikelauad, kuumaalused

19.–22. juulil konverentsiga „Lasterikkus – kas tõeline rikkus?“ kaasnevad üritused Eesti Põllumajandusmuuseumis. Korraldajad Eesti Lasterikaste Perede Liit ja Euroopa Lasterikaste Perede Konföderatsioon (ELFAC).

21.–22. juulil muuseum Hansapäevadel – puutöö meistriklass väikestele ja suurtele.

28.–29. juulil puutööd naistele

Töötoad on avatud kell 11–17. Info ja registreerimine janika.turu@epm.ee, merle.ambre@epm.ee, www.epm.ee

ERELIN KÕRTS,
EPM kommunikatsiooni- ja turundusjuht, tel 738 3819

Töö- ja tehnoloogiaõpetuse olümpiaad

18. mail toimus Luunja Keskkoollis Tartumaa töö- ja tehnoloogiaõpetuse olümpiaad. Võistlustules olid 7.–9. klassi poisid, kokku osales maakonnast 12 poissi kuuest koolist. Võistlusülesandena oli vaja valmistada etteantud materjalist kaarsild ilma sideaineid kasutamata ja põlema pidi vähemalt üks LED-lamp. Töö valmistamiseks oli aega kokku neli tundi. Vahepeal said poisid kosutust lõunasöögist. Valmis tööde juures hinnati töö kvaliteeti, disaini, vastupidavust, elektroonika-osa. Võistlus oli päris pingeline ja pakkus poistele väljakutseid. Siiski, pärast neljatunnist meisterdamist said tööd ilusti-kenasti valmis. Õpetajatest koosnev žürii asus valmis töid hindama ja siis selgusidki parimad.

Parimaks osutus seekord Võnnu Keskkoollis poiss. Kuid hea meel on tõdeda, et meie kooli õpilane Villu Sarv saavutas auhinnalise kolmanda koha. Lisaks temale tulid Mikk Hõim ja Karl-Eri Sild 6.–7. kohale. Igati tublid poisid! Oli tore meisterdamise päev. Suur tänu Tartu Maavalitsusele ja Luunja Keskkoollile! Kohtumiseni järgmistel olümpiaadidel!

TOOMAS LAAN,
Ülenurme Gümnaasiumi töö- ja tehnoloogiaõpetuse õpetaja

Korvpallipoiste sisukas hooaeg sedapuhku jälle lõppenud

Kevad on korvpallipoistele traditsiooniliselt kõige pingelisem aeg. Aasta läbi kestnud erinevad turniirid jõuavad lõpusirgele ja toimuvad kohamängud. Meie 8.–9. klassi poiste meeskond mängis terve hooaja jooksul edukalt Eesti B-klassi meistrivõistlustel, jõudes finaalturniirile. Tasavärgises ja pingelises kolmanda koha mängus kaotasime kõige napimalt 65:68 Rapla. Põhiraskust meeskonnas kandsid Ülenurme koolipoisid Tenno Mäerand, Jürgen Kukk, Gert Ojasoo, samuti sellest sügisest Ülenurme õppima asunud Erik Kerk ja Mihkel Treimann. Lisaks veel neli linnapoisid Artur Trubatsov, Lauri Kirsip ja Jaagup Russak. Viimane valiti treenerite poolt ka selle vanuseklassi Eesti parimaks noormängijaks.

Meie 10.–11. klassi poiste meeskond mängis endast aasta-kaks vanemate noormeeste seltskonnas Eesti A-klassi meistrivõistlustel. Regiooni turniirilt jõuti edasi aste kõrgemale ja järgmiseks hooajaks on Tartu noortel kaks meeskonda Eesti noorte eliitsarjas ning üks nendest on meie poiste meeskond. See on tõsine väljakutse ja ees ootab põnev hooaeg. Ülenurmest pärit koolipoistest mängisid siin meeskonnas Kermo Normann, Egnar Voog, Mikk Rebane, Elari Sarapuu, Kaspar Leppik, Jürgen Kukk, Joosep ja Jaagup Russak, lisaks veel Korvpalliakadeemia tegemistesse haaratud perspektiivikad noored mujalt – Gleb Zogol ja Vitold Käkkinen Narvast, Tenno Mäerand Valgast,

Henri Kelt, Egert Koosapoeg, Lennar Laasik, Martti Kaljuste, Sander Kruus Tartumaalt.

Rahvusvahelisel areenil tegid Ülenurme treeninggrupi poisid kaasa Euroopa noorte korvpalliliigas. Koos Tartu poistega osaleti turniiridel kahel korral Riias ja Minskis. Tänu edukale mängule jõuti finaalturniirile Rootsi Jõteborgi ja lõpetati igati tubli viienda kohaga. Kasuliku rahvusvahelise kogemuse said Kermo Normann, Joosep Russak, Sander Kruus, Vitold Käkkinen ja Jaagup Russak, kes oli finaalingis ka meeskonna resultatiivsem keskmiselt 18 punktiga mängus.

Koostöös Tartu Ülikooli Akadeemilise Spordiklubiga lõpetavad Ülenurme Gümnaasiumi ka esimesed noormehed, kes osalesid Korvpalliakadeemia töös. Taavi Leok ja Artur Saariste jõudsid mõlemad Eesti noortekoondise huviorbiiti ja Tartu Ülikooli esindusmeeskonna pingile. Edu ja tahtmist mõlemale noormehel edaspidiseks!

Traditsiooniliselt lõpetasid Ülenurme korvpallipoisid hooaja Põlvamaal Maarja Külas. Olime abiks sealsetele noortele puulõhkumisel ja talvarude varju alla paigutamisel. Lõpuks mängisime korvpalli ja nautisime maitsvat õhtusööki.

Ees ootavad suvelaagrid Matsal ja Kuremaal ning rahvusvaheline turniir Rakveres ning siis ongi juba uus hooaeg. Ilusat suve kõigile!

PAAVO RUSSAK, korvpallitreener

Beebikool aitab ruttu suureks kasvada!

Tere! Mina olen Rico-Remy. Olen juba täitsa suur poiss, umbes 1 aasta ja natuke peale. Tahtsin rääkida teile ühest lahedast kohast, kus ma koos emmega esmaspäeviti käisin. See on beebikool. Mitte, et ma beebi oleksin, ei – nimi on lihtsalt selline. Koolil on teine nimi ka – Trikatrei, ja emme teab, et tädi Kristi Tuhkanen veab seda meie Ülenurme Pere- ja noortekeskuses juba mitmeid aastaid.

Kui me sügisel alustasime, siis olime ikka täitsa beebid veel. Tädi Kristi pani meid koos emmedega ringikujuliselt istuma ja hakkasimegi laulma. Mis siis, et eriti ei osanud. Ega emmed ka osanud, aga nad õppisid kiiresti. Laulsime tutvustamise laulu, tervituse laulu, aastaaegade laulu ja veel igasuguseid laule. Plaksutasime, patsutasime, paitasime ja kõditasime. Helistasime ja kõlistasime igasuguseid pille ja palle, lugesime salmikesi ja tantsisime koos emmedega. Eriti lahe oli üks autosõidu laul, kus me istusime väikeste vaipade peal ja emmed vedasid meid.

Jõulude ajal oli meil pidu. Tädi Kristi jagas kingitusi ja tundsi ennast lihtsalt mõnusalt. Umbes selleks ajaks teadsin juba kõiki laule ja tantse ning emme, va kavalpea, kasutas seda ära siis, kui mul näiteks eriti söögiisu ei olnud või lihtsalt kehvi tuju oli. Võttis kätte ja hakkas järjest beebikooli laule läbi laulma. Sellega olid nii isu kui ka hea tuju jälle tagasi.

Kevadepoolse olime juba täitsa suureks kasvanud ja nii mõnigi meist õppis kõndimise ära. See oli eriti naljakas, kui mõnikord tõime emmed beebikooli, et nad laulda ja tantsida saaksid. Meil ju ei olnud selleks aega. Meil oli vaja avastada igasuguseid kappe, riuleid, muusikariistu ja diivanituguseid. Õnneks meie tublid emmed laulsid ja tantsisid sel ajal.

Meie kooliaasta lõppes vägeva piknikuga, kus olid koos kõik beebikooli lapsed, emmed-issid, õed-vennad, tädid ning pikk piknikulaud. Saime ringi joosta, palli mängida, mullitada ja maiustada.

Ilusat suve meile, ja – sõpsid, sügisel näeme!

Rico-Remy mõtted tähendas üles tema ema
EILIKA MANGLUS

Tantsupäev Ülenurmes

30. mail toimus Ülenurme Gümnaasiumis esmakordselt tantsupäev 1.-5. klassi õpilastele. Ürituse korraldamise eesmärgiks oli anda tantsuringides osalevatele õpilastele esinemiskogemus ning äratada huvi klassivälise tegevuse vastu. Osa võtma olid oodatud kogu maakonna koolide tantsijad, sedapuhku võtsid osa Sillaotsa kool, Tartu Kivilinna Gümnaasium, Ülenurme lasteaed, Ülenurme Pere- ja noortekeskus, võimlemisklubi „Rütmika“ ning Ülenurme Gümnaasium. Värvikaid vahepalasid pakkusid võistlustantsijad „Revalia“ tantsukoolist ning showtantsurühm Jõgevalt.

Lisaks esinemistele tegutsesid töötoad, kus õpiti erinevaid tantsustiile, mida hiljem üksteisele tutvustati. Päev oli väga meeleolukas ning loodetavasti saab toimunu meeldivaks traditsiooniks.

Täna kõiki osalejaid ja juhendajaid!

LAIRI JÜRNA,

Ülenurme Gümnaasiumi klassiõpetaja ja tantsuringi juhendaja

Ülenurme valla asulatest ja nende nimedest

Enn Ernits

Räni

Tartu-Maarja kihelkonna Räni küla maa-alal oli vanasti mõis. Esmakordselt on seda mainitud 1618. aastal, mil ta läks Tartu raehärra Hans Renni valdusse. XVII sajandi keskel oli mõisnikuks Jacob Renni, kelle perekonnanimeks sai hiljem *Renning*. Räni mõisal oli Ropka mõisaga sama omanik.

Aastate 1923–1945 paiku eksisteerisid eraldi Räni küla ja Räni asundus. Viimane oli rajatud Eesti Vabariigi maareformi käigus. 1945. a paiku moodustati mitmest asulast liitmise teel Räni-Õssu küla, millest Õssu (lähemalt edaspidi) eraldati taas 1977. aastal. Küla järgi on nimetatud Tartu linnajagu Ränilinn.

K. Uustalu arvates tuleneb eestikeelne *Räni* (1782 *Renni*) XVII sajandi mõisaomaniku perekonnanime varasemast kujut *Renni*, saksakeelne *Renningshof* aga hilisemast nimevariandist. Kunagi oli mõis tuntud eestlaste keskel lõunaeesitipärase nimega **Tseamõisa* (1618 *Zeamoisa*, 1627 *Zigga Moysa*, *Szoeha Moysa*). Kohanimi koosneb osadest *tsiga* : *tsea* 'siga' ja *mõisa*. Kas nime motiiviks oli rohke sigade kasvatamine või midagi muud, jääb teadmata.

Ränna

Regio Eesti Teede Atlases esineb kohanimi *Ränna*, kuigi see ei tähistata praegu enam ametlikku küla. Ajalooliselt on see Tähtvere mõisale kuulunud põlisküla, mis jääb Tartu-Maarja kihelkonda Räni küla vahetusse naabrusesse.

Asustuse vanusele osutab Ränna piirist leitud XIII–XVII sajandi asulakoht. XIV–XV sajandil oli seal mõis, mille nimi on esimest korda talletatud 1382. aastal (*hof to Renne* 'Ränna mõis'). 1418. aasta ürikus on kõne all *Rennemoyse*, mis kuulus Odert Rennele. Viimane teade Ränna mõisa kohta pärineb veerandsada aastat hilisemast ajast. Kohanimi *Ränna* tulenebki kunagise mõisaomaniku Renne nimest.

Pärastpoolse esineb *Ränna* ainuüksi külanimena (1585 *Renokula*, 1626 *Renna kuella*). Külanõukogude moodustamise ajal 1945. aastal taastati vahepeal ilma ametliku staatusega olnud talude kogum külanä, mis sai nimeks *Ranna* (!). Ei tea, kas põhjuseks oli sarnasus *Räni*ga või midagi muud. Küla likvideeriti maa-asulate arvestuse korras-tamise käigus 1977. aastal. Tänapäeval on *Ranna* sealkandis asuva bussipeatuse nimeks, kuid õiglasem oleks muidugi *Ränna*.

Soinaste

Kunagise Ropka mõisa Soinaste küla kuulub osaliselt Nõo, osaliselt Tartu-Maarja kihelkonda. Selle nime kirjapanekud algavad XVI sajandist. Näiteks 1540. aastal esineb külanimi veel vähetuntaval kujul *Synis*, ent hiljem üha arusaadavamalt, nimelt 1582 *Soinesth* ning 1638 *Soinast* ja *Soinastkyll*. Küla paisus ajapikku üsna suureks. Eesti Vabariigi algusperioodil eristati isegi kaht Soinaste küla, nimelt Soinaste-Ala ja Soinaste-Mäe küla. Muide, osa Soinastest arvati 1977 Tartu linna alla.

Juba rahvaluule suurkoguja Jakob Hurt näitas oma väitekirjas, et liitega *-ste* lõppevad kohanimed kujutavad endast *ne-lõpulis* sõnu, nende hulgas ka isikunimesid mitmuse omastavas käändes, nt *rebane* : *rebaste*. Nõnda siis on ka *Soinaste* puhul. Küla esmaasukaid võidi kutsuda Soinasteks. L. Kettunen kõrvutas käsitletava külanime Soomest talletatud isikunimega *Soininen*. Jällegi üks küla, mille nimi pärineb algasukatelt! Muide, liidet *-ste* sisaldavad kohanimed on Emajõeist lõuna pool väga levinud, seevastu Põhja-Tartumaal on neid üpris vähe. Mainitud nime tähendus pole küll kindel, kuid teda saab võrrelda soome sõnaga *soinnikas* 'helliine'. Teisalt pole välistatud, et *Soini* on hoopis rootslastelt laenatud *Sven*.

Soosilla

Ropka mõisa küla Soosilla jääb Tartu-Maarja kihelkonda. Küla nime võib leida 1721. aasta hingerevisjoni kirjust, kuid trükitult alles 1796. aastal ilmunud L. A. Mellini atlase kaardilehelt, paraku eksitaval kujul *Solasilla*, st Soolasilla. Soolaga pole külal olnud küll suuremat pistmist kui mujal. Õige nimi tuleneb kohanimeuurija Valdek Palli arvates sõnadest *soo* ja *sild* : *silla* 'tee, maantee'. Nii esineb Torma kihelkonnas *Soosilla* nime kandev talu. Tartu-Maarja *Soosilla* tähistab ülesõidu kohta soise ümbrusega oja-st. Usutavasti mäletatakse veel praegugi seda soist orgu, kus tänapäeval laib paisjärv.

Tõrvandi

Nõo kihelkonnas paiknev Tõrvandi on esmakordselt kirjasõnas mainitud *Tarweni* mõisana juba 1426. aastal, mil ta läänistati Claus Walmesele. Hiljem sai sellest Tähtvere mõisa karjamõis. Järgmistel sajanditel mainiti üksnes Tõrvandi küla, sh 1533 *Tarwenn*, 1582 *Derwenth*, 1638 *Terwanto kyllo*. Karjamõisate kohta on üldse vähe teateid. 1920. aastate alguses rajati Eesti Vabariigi maareformi elluviimisel lisaks iidsele küla-le Tõrvandi asundus. Seoses Tartu masina-tractorijaama (MTJ) ja selle baasil tekkinud koondise Eesti Põllumajandustehnika (EPT) asukonnaga ning asula laienemisega nimetati Tõrvandi 1977. aastal alevikuks. Meeldetuletuseks mainitagu vaid niipalju, et EPT on tänini säilinud bussipeatuse nimenä.

L. Kettunen on *Tõrvandi* puhul pidanud lähtesõnaks *tõrvand* 'tõrvane puit', mis on *tõrv*-sõna tuletis. Ent sama murdesõna, mida on registreeritud üksnes Rõuge kihelkonnast, kuid mille varasem levik oli usutavasti laiem, tähendab ka olendit. Seega kohanimi on lähtunud pigem tõmmu välimusega esmaasuka lisa- või hüüdnimest.

järgneb ...

Reolas – rahvusvahelisel laulupeol

Enne suurt ja võimsat Põhja- ja Baltimaade meestelaulupäeva, mis toimus 16.juunil Tartus ja millest räägitakse siiani palju ja ülivõrdeis, toimus eelneval päeval mitmel pool üle Eestimaa väiksemaid laulupidusid. Reola kultuurimajas oli sel reedeõhtul peoperemeheks Haaslava meeskoor, külaliseks *Poliskören* Stockholmist. Laval lauldi mitmes keeles – meestelaulupäeva repertuaaris oli nii läti-, rootsi-, soome-, norra- kui eestikeelseid laule ja mitmeidki neist esitati ka Reola laval. Rootsi politseikoorige lisaks pakkus lustaka lauluelamuse Lõuna prefektuuri segakoor „*Chorus Menticum*“, mille dirigendiks Kalev Lindal. Kaasa laulma ja pidutsema oli kutsutud ka Ülenurme segakoor.

Kontsert oli vaieldamatult värvikas, sisaldades nii heroilist kui punkmuusikat, lauldi mitmes keeles ja Giuseppe Verdi „Va pensiero“ ooperist „Nabucco“ sai nii paljude lauljate ühisesituses tähelepanuväärse võimsuse. Kurvastas ja piinlikust valmistis, et laulumehed pidid noodikirja uurima üsna pimedas – kultuurimajas ei leidunud kedagi, kes osanuks hämarduvas õhtus tarvilised valgusallikad sisse lülitada

Publikutki väärinuks selline sündmus märgatavalt enam – nõnda mitmekesisest laulurahvast ei kogune ju meie kodulavale kuigi tihti. Saati jäi info levitamine kahetsusväärselt kesiseks ja siin lendaks kivikene meeskori kui korraldaja kapsaaeda – küllap jäi korraldussaginas ja pingelises laulude õppimise tuhinas lihtsalt ajast vajaka. Aga eks vigadest tuleb ikka tarvilist tarkust tuleviku tarbeks ja kohaletulnutel oli igatahes peost hää meel. Ühise laua taga lauldi ise ja kuulati teiste laulu, rootslaste koor püüdis vahvasti meigi laule kaasa laulda.

Külalised laulsid küll enne õhtu lõpetamiseks

Laval on Eesti-Rootsi ühendkoor.

Foto: Marlene Leopard

kokku lepitud kellaaega lahkumis-tänulaulu ning suundusid ööbimiskohta järgmise päeva tähtsaks kontserdiks välja puhkama. N.ö kohalikud lauljad pidutsesid siiski omavahel edasi, „haaslavakad“ tegid tantsumuusikat ja kultuurimaja päevinäinud parketil oli jälle põhjust tantsurütmile rõõmsasti kaasa kriuksuda.

Järgmisel päeval otsis silm suure laulukaare sügavustest tuttavaid koorivorme ja kõrv nautis meestelaulu, milles väge ja värve. Tartus tehti meestelaulu rahvusvahelist ajalugu ja meie laulupoisid olid selles osalised ja tegijad – lisaks meestele olid ju laulmas ka poistekoorid ning Ülenurme Gümnaasiumi poistekoor nende hulgas. Meie gümnaasium pakkus peo eel peavarju ja tegevust

pooletuhandele laulupoisile – koolimaja staadion oli poiste meelisparusmaa ja magamisruumideks olevate klassiruumide akendes põlesid tuled ikka tsipake kauem kui pelgalt öörahu alguseni Sporditreeneritel olid täistihedad tööpäevad ja kokatäide käed pidid käima eriti kärmelt, et noorte laulumeele kõhud kenasti täidetud saaksid. Kuuldavasti jäädki meie kooli meeskonna tööga rahule ja eks olnud seegi tegutsemine tõhus panus suure laulupeo õnnestumisse.

MAIRE HENNO

Laululinna lasteaed sai nurgakivi

Päikegi tuli piiluma, kui Ülenurme Vallavalitsuse ja Volikogu ning valla hariduselu esindajad kogunesid Soinastesse ehitatava Laululinna lasteaia nurgakivi panema. Nagu vallavanem Aivar Aleksejev ütles – tegemist on selle sajandi kõige suurema ja kõige oodatuma ehitisega Ülenurme vallas. Kapslisse läksid tänane „Postimees“, ajakiri „Täheke“ ja eelmine „Oleviku“ number, kus esiküljel uudis lasteaia ehitamise algusest. Pisisuveniiridena läksid metallkorpusse tulevastele põlvedele avastamiseks veel Ülenurme Gümnaasiumi

joonlaud, valla pastapliats ja õnnenööp – et oleks õnne nii ehitusel kui tulevastel asukatel.

Kapsli täitsid ja kruvisid kinni vallavanem Aivar Aleksejev ja abivallavanem Haljand Kaasik, müüri sisse pani kapsli vallavanem. Kelluga said askeldada kõik kohalolijad, pildil tegeleb müüritööga vallavolikogu esimees Heiki Sarapuu. Ehitajad andsid lootust, et lasteaed võib valmis saada isegi lubatud tähtajast pisut varem.

Fotod: Maire Henno

Ülenurme Muusikakooli lõpetas 21. lend

Laura Danilas (rütmmuusika, laul) – lõpetas kiituskirjaga, õpetajaks oli Urسل Oja; Kristin Kolts (rütmmuusika, laul) – lõpetas kiituskirjaga, õpetajaks Urسل Oja; Mikk Lustmets (saksofon) – õpetajaks Ursula Chillaud; Jonna Sild (klaver) – õpetajaks Aime Vestmann.

Ostan vanema maamaja või väiksema talu-koha suvekodu rajamiseks. Pakkumisi ootan tel 511 9661, alarviru@hotmail.com. Alar Virumäe

Otsime oma pere 1,8-aastast poissi, vahel lisaks ka 5-aastast tüdrukut hoidma toredat ema, kes ise oma last kodus hoiab, või mõnd vanaema/vanaisa. Töö oleks pikaajaline (ei sobi inimesed, kes ainult suveks tööd otsivad). Hoidjat otsime ainult Ülenurmest/ Tõrvandist, kuna elame ja töötame siin. Algul võiks olla mõned päevad nädalas lapsehoidjaga harjutamise aeg ja juulikuus juba pikemad päevad. Kõik tingimused kokkuleppel. Tel 5393 7901, Liina Meitern-Jüriado